

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
16 aprilie st. v.
28 aprilie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 16.

ANUL XXV.
1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Nu-mi cere!

Nu-mi cere să-ți vorbesc, copilă,
Că n'aș pute' grai-un cuvânt —
Durerea mea așa-i de-adâncă,
Ca cum ar fi într'un mormânt.

Nu-mi cere să-ți zimbesc de-acuma
Și nici nu-mi cere ca să plâng;
Numa 'n tăcere și 'n uitare
Durerea-mi aș pute' s'o sting,

Cu-o fericire dispărută
Eu sufletul nu-mi mai aprind;
Așa de-adâncă mi-i durerea,
Cât ochii-mi nu o mai cuprind.

Pierdute sunt de-acuma toate
Ce-au indulcit viața mea
Și lumea 'ntrégă-mi e amară
Și mi-i pustie și mi-i grea.

Ah! lasă-me pe mine dară,
Trăiește-ți lumea ta pe plac, —
Eu par că mi-am trăit viața
Ș-acuma nu știu ce mai fac!

V. B. Muntenescu.

Spre mare.

— Novela. —
(Urmare.)

Cum vi se pare balul, domnule Haralamb?
— Destul de frumos... Ceva cam amestecat.
— Nu-i așa? Ești silită să joci cu totă lumea și să faci tot felul de cunoștințe.
— Cunoștințele dela băi nu sunt tocmai așa de trainice, și eu cam pe furis, uitându-me la dânsa.
— Atâta e norocul, imi răspuse cu simplitate și fără cea mai mică intenție.
Inse șarpele ispitei me mușcă de inimă și me făcu să lungesc vorba cam anapoda, eu, care altădată nu vorbiam nici cât trebuia.
— Așa este, și eu cam înțepat, cunoștințele dela băi nu trebuie să trăească.
Ea se întorse repede și se uită la mine cu mi-

rare. Pe buze îi trecu o zimbire ușoară și aproape ne-băgată în seamă, care se rosti ca judecata cea mai aspră asupra-mi.

— Domnule Haralamb, să ve spun: cunoștințele pe cari dorim noi să le facem și cunoștințele pe cari doresc alții să ni le facă sunt două lucruri deosebite...

Mi se pără că vră să mai dică ceva, dar tocmai atunci veni un domn și o rugă să jöce cadrulul cu dânsul.

— Mulțumesc domnule, l'am dat.

După câteva minute veni un altul, care se duse cu acelaș răspuns; după acesta un altul și așa vre-o patru la rând.

Eu tăceam și tăcea și ea. Când începă cadrulul, lăgai de seamă că nu vine nimeni s'o ia la joc. Fără voia mea me sculai în picioare și privii prin lume la întârziatul cavalier al Matildei. Cine eră acest selbater?

Ea înțelesese se vede gândul meu, căci rîdea.

— Căutați pe cineva, me întreba.

— Pe nimeni, dar... ved că nu vine...

— Cavalierul meu? Nu există. Am fost silită să spun un neadevăr, ca să scap de a mai jucă. Sunt așa de ostenită!... Au să se uite toți la mine destul de urit, dar ce-mi pasă! Imi pare reu numai c'am spus minciuni.

Eu urmai de a tăcé. Ea asemeni.

Ce ciudat încep simțirile inimei noastre! Mi se pără că Matilda a priceput că eu nu doriă să jöce și deaceea a întrebuințat această șiretenie. Și par că în mintea mea se făcu senin și cald și o bunătate fără margini imi umplă sufletul. Tocmai după ce am trecut prin această impregiurare a vieții, am putut pricepe că sunt o fire cam esagerată, care sufer de toate nimicurile și le string în mine. Această întâmplare că Matilda nu voi să jöce cadrulul, putea să fie în mintea ei — și cred chiar că eră — cu totul nevinovată de suferința mea. Fiind că toate aceste simțiri mulțumitoare treceau ca o nălucire prin obosita mea ființă și slărșiau prin a mișcă fundul negru și tulpure pe care curg dîlele mele.

După ce se odihni, muma ei îi puse haina pe umeri, pe care ea ș-o prinse incetinel cu întârziere, și amândouă se sculară să plece. Matilda imi întinse mâna. I-o luai cu grabă și aproape i-o acoperii în mâna mea, atât de mică și de blândă eră. Într'o secundă inima mi se pără că a fost de-odată oprită de ceva, și că plămâni inghetaseră în mine.

Ea eși incet precum se și îmbracă și 'n urmă ești și eu.

II.

Am spus la începutul acestei istorisiri, că n'am încercat să scriu nici-odată în viața mea. Nu este adevărat. N'am scris nici-odată un lucru întreg și mai cu deosebire, n'am păstrat nimic din încercările mele, — dar foarte adeseori am umplut pagini întregi de aiurări, — am făcut versuri, — am plâns în rânduri nebune pe foile albe ale unui biet caiet, care s'a dus filă cu filă în foc...

Pentru că, cum se poate să fie adevăratele mele simțiri ceea ce scriu eu, când condeiul trebuie să le stringă în vorbe, și când simțirile mele știu foarte bine că nu se pot turna în forme.

Și cu toate acestea am înegrit și eu hârtie, pentru că mi se pare că este, mai presus de puterea noastră de a voi, o ripă adâncă, care ne atrage către densa cu o adevărată furie: aceea a destăinuirilor. Dar decă te-ai întreba bine: ce destăinuri? singur nu ți-ai pute răspunde, căci când ele trebuie să lege în fraze, simți numai decât ce diafane sînt și cât de greu le poți prinde ființa. Sînt multele și neimplinitele daruri ale sufletului, cari, ca atâtea semințe, căzute din ciocul unor paseri din lumi, incolțesc străine și singuratic în noi, prinzînd rădăcină și chinuindu-se. Sînt aventurile către un ideal amețitor de depărtat cărora viața de toate zilele le udă aripile. Sînt nebunii și visuri, care-ți asurzesc mintea și-ți umplu pieptul, pe cât nu te gîndești a le spune, dar care argăta orizontul dinainte-ne, de îndată ce vrei a le prinde și a le lămurii și altora.

Cum me întorsei acasă, după bal, aceste gînduri me apucară și vru să scriu. Nu putui atunci. Trei zile după aceea îmi simțiam mîna încă caldă de la Matildei și când inhideam ochii o aveam acoloa, mîntea mea, vie și întregă. Un moment nu-mi veni în minte că deabiă atunci o cunoscusem, că puteam să mă înșel asupra ei, că ea n'avea pînă la urmă nici o asemănare cu idealul meu. Este drept înșe, că în acest timp Matilda eră mai mult forma omenescă în care se așteptau dorurile mele nehotărîte, decât femeia care vrea să aprindă în mine patima cea mai dureroasă și mai hotărîtă despre ea.

În cele trei zile ce urmau să încercăi de mai multe ori să scriu. Hârtia e răbdătoare.

La a treia sîră făcui versuri. — Versuri!...

Bine-ai venit fecioră cu pași măreți și falnici!
Cap tiner de femeie pe umeri de statue;
Atât îți stă de bine cu ochii mari și jalnici,
Cu sângele ce 'n față s'elbătece și se sue,
Că de-ai fi plâns când Iuda îl țintuia de glesne,
Mîntuitorul lumii ar fi murit mai lesne.

Acest început mi se pără greoiu și silit. Nu eră ceea ce simțiam eu. Făcui hârtia bulz și-o aruncaii. Altă foie:

Te-a zămislit blînda natură
Ca pe-o flóre de pe plaiu:
Din carminul rosei de maiu
Ț-a zugrăvit rotundă gura,
Er din albastrul de cicóre
Ț-a 'nduioșat privirea vie,
Așă că bine nu se șcie
De ești femeie séu ești flóre.

La brău te-a strîns ca pe-un mînunchiu
De ramuri tinere de crin
Și nu șcie ce Ț-a pus în sin
Și dela sin pîn' la genuchi,
Că par că-ai fi un vis croit
După gîndrea mea nebulă,
Cu sufletul ca alba hîrtie
Cu trupul cald și năstir

În trista mea singurătate
Au resărit colo și colo
Vedenii cu cap de Apollo
Și ochii plini de bunătate;
Dar decă tu ai și ci anume
Cât farmec e 'n făptura ta,
Ai face aripi și-ai sbură,
Căci pré ești singură în lume!

Acî se opri condeiul. Cetii dela început ceea ce scrisesem, și cu atîta furie ștersei pagina de sus și pînă jos, că me stropii de cernelă pînă și pe obraz. O svîrlii și pe acêta. Eram aprópe indignat pe versuri. Pentru că vorba *cicóre* mi se păruse originală, făcusem ochii Matildei albastru! Eram nebun. După câteva minute căutai pe jos motolul de hârtie, fiind că par că-mi plăcuse un rînd. Il găsii și-mi remase în minte:

La brău te-a strîns ca pe-un mînunchiu
De ramuri tinere de crin...

Par că semănă cu Matilda. — Dar în sfîrșit toate acestea nu spuneau nimic din sufletul meu. Ce pînă vorbe!... Inchipuiescă-și cineva o imensă masă de gaz, pe care câțiva nebuni ar voi s'o ficeze cu bolduri de țermurile mării spre a luă conturul valurilor agitate. E cu puțință?...

Atunci îmi luai pălăria și ești. Eră o noapte liniștită. La băi dormia totă lumea și în vîzduhul cald singură luna se urcă, cu chipul ei plin și increment, par că ar fi fost o nebulă de noapte care ar fi intrat într'un nemărginit țintirim. Fără să me gîndesc, me îndreptai spre casa în care ședea Matilda. Eră un șirég de odăi jôse, întinse pe un coridor lung și îngust, în zidurile cărora luna cădea cu lumina ei de făclie galbenă. În capătul balconului vedui de departe o umbră, care sta răzemată de parmaelic. Cu cât me apropiam, cu atît înima îmi bătea mai tare. Da decă ar fi fost ea? N'o vedusem de trei zile.

Eră ea. Cum me apropiam încet pe erba môle a drumului, nu me aușia. Și aș fi putut să fac și sgomot, că pînă s'ar fi uitat la mine fără să me cunoscă, atît eră de confundată în înțelegere cu luna. Când ajunsei în dreptul ei, me oprii și, spre a-i atrage luarea aminte, întrebuiștai vechiul mijloc al curtenilor: tușii. Ea își strînsese șalul pe densa și se trase în lături. Eu nu șcieam ce să fac: să m'apropii de ea, ori să stau pe loc ca să n'o spariu?

În sfîrșit o simții că me recunôșce.

— Noapte bună, îi dîsei.

— Noapte bună, îmi respunse cam încet.

— Nu v'ăți culcat încă? adăogai ca și densa.

— Nu... Eră luna așă de frumósă... Am eșit un moment s'o privesc...

— E foarte frumósă luna...

Și nu mai șcieam ce să mai țic mai departe. Tremuram tot, cu glas, cu picioare, și înima bătea înțelese încercătura mea și se încerca, se vede, să rupă farmecul ce-l simții că are asupra-mi. Voi să între în casă; dar după ce făcui un pas spre ușă, se întorse pînă la marginea balconului și se cam întinse spre mine ca s'o pot aușii:

— Măne șcii, că noi vrem să ne ducem la stănă.

Mergi și dumnéta? E o societate întregă: dna X, Y, etc. Și înșiră o mulțime de nume. — Eu băgai de semă, că pentru înlêia dată îmi dîcea »șcii« în loc de »șciți« și »dumnéta« în loc de »dvóstră.«

— Merg, cum nu E departe stăna?

— Nu: o jumătate de cias pe jos.

Și vorbind, me apropiaseam de tot de balcon.

— Ce tăcere frumósă! adăogai. Dar că sîntem la țără.

— Apoi la țără și sîntem; afară dór că ne culcăm mai tîrziu.

— Când ne culcăm...

— Da ce, dumnéta nu te culci totdeuna?

— Nu pré pot dormi. Si ce reu e!

Ea tăcù un moment.

— Pricep. Nici eu nu pré dorm totdeuna, îmi dise. Dar astă séră voi căută să me odihnesc ca să pot mîne umblă. Nópțe bună. Și îmi intinse mîna.

— Nópțe bună, îi disei, luându-i mîna și întărîdiînd de a-i-o lăsă. — Ce păcat de luna asta! Cătă taină are in lumina ei...

— Du-te, du-te, îmi dise mai incet și tremurînd, du-te, ca să poți mîne umblă.

— Me duc, îi respunsei stîns de tot, pe când fără să-mi dau bine sémă de ce fac, îi lipisem mîna de pieptul meu și i-o ascunsesem cu amêndoue mî-nile mele.

Atunci o simții aprópe de tot, vorbindu-mi cu o așă de dulce stăruință, că par că îmi topia inima de induișare.

— Te rog... du-te...

Me dusei, fără să mai dic nimic. Când îmi intorsei privirile, după câțiva pași, o vèqui răzemată de zid și ascundendu-și fața cu amêndoue mî-nile.

După ce ea intră inlăuntru, eu me dusei acasă. Luna bătea in gémurile mele cu o lungă și gânditoare rază senină, luminându-mi odaia. Lângă călimare și condeiu sta çitera, cu córdele strălucind in razele lunei.

Îmi eră pieptul atît de plin de bătăile inimei și ochii aprópe inecați de lacrimi, că trebuia séu să plâng, séu să me reintorc inapoi și să me intind pe pămênt, sub ușa ei, ca să me simtă că sînt lângă dènsa. In nevoia mea de a face ceva, luai mēsa in brațe, o scosei afară, pe prispă, impreună cu scaunul de lemn ce eră alături și me pusei să cînt.

Ce putere esuaordinară o fi trecînd in degetele nóstre când suferim, nu-mi pot da sémă Șeiu numai că larimile și totă durerea mea le plânse instrumentul, de ale cărui córde îmi prindeam degetele ca un desperat, făcîndu-le să trăiescă și să simtă cu mine. Ele îmi respundeau, înțelegîndu-me și vibrînd duióse in adăncul luminei de lună... A!... çitera me înțelegea! In cutia ei puteam să-mi găsesc simțirile mele. Erau ale mele. Lemnul și sirma me cunoșceau mai bine decăt condeiu. Ceea ce nu putusem să spun cu unul, cu celalalt spuneam perfect.

Fără voința mea se desprinsé de córde o melodie simplă, acele câteva note cunoscute sub numele de »Traümerei», pe care Schumann pare că le-a estras din visul dureros al unei nopți de vēră... Cîntai, cîntai, esaltându-me, dar totdeodată perđînd noțiunea durerii mele personale și intrînd órecum intr'o boltă largă de impresiuni, in cari eul meu intristat se pulverisá, imprășciîndu-se in vèzduh.

Se făcea aprópe çiuă când incetai și mîncăi. Dormii adănc și nu me dusei la stăná, ființă deschisem ochii tocmai la amieđăđi. Me sculai óstenit și stătui pe marginea patului, căutînd să-mi adun mințile obosite. Ce greu dormisem!

(Va urmá.)

Duiliu Zamfirescú.

M a r e a.

(După Litrow.)

Mare este fermecătoare,

Mare fără răgaz!

Ađi lină, úrlătoare,

Mâni — spume 'n val, talaz.

Inviți la lenevire,

Ai grații in priviri,

Mici stele 'n strălucire

Reflecti tu 'n licuriri.

Mâni ér creșce furtuna,

Abisuri clocotesc

Și vènturi gem intr'una

Căt liniștea-ți răpesc.

Și tot: — ori cui supusá

Ești — când șcii să te ia —

Tu tainico' frumoșá,

Tu chip din Saís! — nu așá?

Tu scumpa mea furióșá,

Nu ești periculóșá,

Pcți fi domesticită,

Dar numai — fiind iubitá.

Sofia Vlad-Radulescu.

Teresa Raquin.

— Dramă in patru acte de *Emil Zola*. —

(Urmare.)

ACTUL III.

(Trei ceasuri de dimineță. Camera e impodobită, totă in alb. Foc mare luminos in cămin. Lampa aprinsă. Perdele albe la pat, macat garnit cu dantele, broderii pe scaune. Buchete mari de trandafiri pretutindenea, pe dulap, cămin, pe mēsă.)

Scena I.

Teresa, dna Raquin, Susana, Michaud, Grivet.

(Teresa, dna Raquin și Susana in toaletă de nuntă, intru prin fund. Teresa se duce și șede la stînga cu un aer obosit. Susana remâne la ușa și se cèrtă un moment cu Grivet și Michaud (in frac), ce vor să urmeze damele.)

Susana. Dar nu se póte, moșule! nu se póte dle Grivet! nu se póte intrá in odaia miresei! E fórte nepoliticóșá purtarea dvóstre. (Totuș ei intrá.)

Michaud. (Incet Susanei.) Taci odată din gurá... e o farsă... (Idem lui Grivet.) Ai legăturica cu urzici, dle Grivet?

Grivet. Negreșit c'o port de ađi diminéță in buzunarul fracului meu. Ba încă asta m'a cam stînghirit reu la biserică și la restaurant. (Se apropie pe furiș de pat.)

Dna Raquin. (Cu un suris.) Aide dlor! dvóstre nu puteți fi fața la desbrăcarea miresei.

Michaud. Desbrăcarea miresei! Ah scumpă dnă, ce incántător lucru!... Decă póte ați avé trebuință de noi ca să ve ajutăm la desprinsul sponcelor... (Se apropie de Grivet.)

Susana. (Dnei Raquin.) N'am vèđut nici odată pe moșul așá de vesel. Când ajunseseam la dulce, erá așá de roș... așá de roș...

Dna Raquin. Lasă-i să ridă. In séra unei nunți e îngăduit ori cui de a petrece. La Vernon se fac lucruri și mai poznașe. Mirii nu pot inchide ochii totă nóptea.

Grivet. (Lângă pat.) Tataratata! ce molcăluț e pătisorul ista!... Ian pipăe, dle Michaud!

Michaud. Elelei! trebuie să fie cel puțin trei saltele de desubt... (Incet.) Ai băgat urzicele sub prostire?

Grivet. (Idem.) Chiar la mijloc.

ești un caraghios și jumetate!

Grivet. (Idem.) Ha! ha! Așa-i că-i bôcănă de tot?

Dna Raquin. Dlor, mirésă așteptă.

Susana. Dar ian ascultați, n'o să ve mai duceți odată. Sûnteți plictisitori, la urma urmei!

Michaud. Bine, bine! éca plecăm!

Grivet. (Teresei.) Dnă, complimentele mele și nôpte bună.

Teresa. (Sculându-se și apoi puindu-se la loc.) Ve mulțamesc, dlor.

Grivet. (Strângend mâna dnei Raquin.) Nu sînteți supêrată pe noi, scumpă dnă?

Dna Raquin. Cum ai crede, scumpul meu prieten, tocmai intr'o sêră de nuntă! (Michaud și Grivet se duc incet, pufnind de ris.)

Susana. (Inchidend ușa după ei.) Dar mai ales să nu cumva să ve înturnați... Numai bărbatul are de-acum dreptul să vie aici și încă, când i-om da noi voe numai.

Scena II.

Teresa, dna Raquin, Susana.

Dna Raquin. Ar trebui să te desbraci, Tereso; acuș are să sune trei ceasuri.

Teresa. Sînt zdrobită de ostenelă... Ceremonia asta, primblarea in trăsură, mésă ceea ce nu se sfêrșîă. Lăsați-me aici un moment, ve rog.

Susana. Da! eră o căldură așa de mare in restaurant... Incepuse să me dôră capul, dar mi-a trecut apoi in trăsură. (Dnei Raquin.) Dar dta, trebuie să fii fôrte ostenită, cu picîorele dtale slabe! Șcii că doctorul ț-a spus ca nu cumva să te ostenești pré mult.

Dna Raquin. Numai o emoțiune grôznică arputé să me dobôre cu totul, și ađi, eu n'am decât emoțiuni plăcute... Lucrurile s'au petrecut fôrte bine, nu-i așa? Au fost tôte fôrte cum se cade.

Susana. D'apoi primarul! ce om de omenie părea! Când a inceput să cetéscă in cârticica lui cea roșîă, mirele a plecat ochii in jos... Dl Grivet a făcut o iscălitură strașnică in condică.

Dna Raquin. Dar la biserică, predica preotului a fost așa de simțitóre.

Susana. Oh! tótă lumea a inceput a plânge. Eu spionam pe Teresa; și te asigur că nici ea n'ar fi avut poftă de ris... Dar după mész, ce mai de lume pe bulevarduri! Am mers chiar de doue ori dela Madeleina la Bastilia, ômenii se uitau la noi cu niște ochi mari... Și jumétate din nuntași dormiau când au ajuns la restaurantul din Batignolles. (Rîde.)

Dna Raquin. Tereso, ar trebui să te desbraci, copila mea

Teresa. Âncă o clipă, — mai vorbiți o clipă.

Susana. Vrei să-ți slujesc de cameristă? — Stăi puțin... Acú, lasă-me pe mine. Astfel n'ai să te ostenești de loc.

Dna Raquin. Dă-mi florile de pe capul ei.

Susana. (I scôte florile, și voalul, și le dă dnei Raquin care le strînge in dulap.) Ei veđi, că nici n'ai nevoie să te mișci... Ah! dar totuș trebuie să te scoli, pentru ca să-ți scot rochia.

Teresa. (Sculând.) Cum me năcăjești!

Dna Raquin. E târđiu, copila mea.

Susana. (Desbumbând rochia și scotendu-i boldurile.) Șcii că trebuie să fie ingrozitor un bărbat! O prietenă a mea, care s'a măritat, plângea... plângea... Nici nu te-ai strîns de loc și talia dtale e așa de mică... faci bine că porți corseturi mai lungi. — Ah! éca un bold care se ține amarnic! Mai că-mi vine să chem pe dl Grivet să-l desprindă. (Rîde.)

pa mea.

Susana. Hai să ne punem lângă foc. (Trec amêndoue.) Éca, ț-ai aninat volanul nu șcii unde! Ce frumosă-i mătasa asta!... Dar de ce ești așa de nervôsă, dragă Tereso? Tremuri ca Tisbé... Tisbé e e o mișșoră ce mi-o dat-o moșu. Las că iau eu sêma să nu te gâdil de loc.

Teresa. Mi se pare că am niște friguri.

Susana. Numai o sponcă mai am, éca... (Scôte rochia ș-o dă dnei Raquin.) Am sfêrșit... Acum, am să-ți impletesc pêrul ca pentru nôpte, — vrei? (Dna Raquin ese prin fund cu rochia, Teresa șede lângă foc.) Cât ești de aprinsă la față. Mai adiniorea erai galbenă ca o môtă.

Teresa. Focul m'a lovit in față.

Susana. (Indêrêțul ei, despletind-o.) Plécă puțin capul. — Ce frumos pêr mai ai... Ian spune-mi dragă Tereso... Șcii că eu sînt fôrte curiosă; ș-a-poi fetele de vêrsta mea ar dorî să șcie tôte... Iți bate inima tare și pentru asta tremuri, nu-i așa?

Teresa. Dragă Susană, inima mea nu mai are 17 ani ca a ta!

Susana. Tôtă điuă me gândiam, că déc' aș fi in locul teu, aș fi fôrte nătîngă și de aceea am vrut să ved cum ai să-ți faci toaleta de nôpte, ca să nu fii stîngace de loc când va veni și rëndul meu... Ved că ești cam tristă, dar ai curaj. Mie mi-i frică că o să me bocesc ca o gâscă.

Teresa. Nu cumva prințul albastru e un prinț cam spăimântător?

Susana. A! nu-ți mai rîde de mine... Cât de bine-ți șede despletită; sêmeni cu o regină de pe un portret al moșului. Dar cum să-ți așed pêrul?

Teresa. Légă numai cu un nod. (Dna Raquin intră și ia un penoar alb din dulap.)

Susana. Decă mi-i fâgădui că n'ai să rîdi, eu ț-aș spune ce-aș simți decă aș fi in locul teu: Aș fi mulțamită, oh! dar mulțamită cum n'am fost nici-odată; și totuș, mi-ar fi așa de frică... Mi-ar păré că merg pe nourî, că intru in ceva necunoscut, dulce și ingrozitor, urmată de o musică fôrte lină și niște parfumuri fôrte suave. Și aș inaintă intr'o lumină albă, împinsă fără voia mea de o bucurie atât de in-fiorătóre, încât aș crede că voiu muri... Dta nu simți tot așa?

Teresa. Da. (Cu un ton mai incet.) Musică, parfumuri, — primăvera tinereței ș-a amorului...

Susana. Dar tot tremuri...

Teresa. Am recit și nu pot să me mai încăldesc.

Dna Raquin. (Se pune la colțul căminului.) Am să-ți încăldesc penuarul.

Susana. (Reluând.) Și când prințul albastru ar așteptă, cum așteptă dl Laurent, eu aș întârđiă inadins că să-l necăjesc. Apoi, când el va fi la ușa, oh! atunci, nu șcii ce-aș mai face, — aș simți cum me prefac așa de mică, așa de mică și aș vré să me ascund ca să nu me mai găséscă el... Apoi... nu mai șcii... me apucă niște flori când me gîndesc.

Dna Raquin. (Incăldînd penuarul, suridînd.) Nu te mai gîndi Susano la astfel de lucruri!... O! copii din điuă de ađi n'au in minte decât păpușele, florile și bărbații.

Teresa. Viêța inse e mai aspră.

Susana. (Teresei.) Dar ôre dta nu simțesci tot ca și mine?

Teresa. Da. (Mai incet.) Aș fi voit să nu me mărit, érna, in aceste case. La Vernon, in luna lui mai, salcamii is in-florîți, nôptile căldute...

Susana. Etă-ți pêrul gata. (Teresa și dna Raquin se scólă.) Ai să-ți imbraci penuarul călduț.

LOGODIȚI DIN RUSSIA MICA

Dna Raquin. (Ajutând pe Teresa să-și pue pe-nuarul.) Me frige la mână.

Susana. Cred că nu-ți mai e frig?

Teresa. Multămes.

Susana. Ah! ce drăgălașă ești așa!

Dna Raquin. Acum, trebuie să te lăsăm singură, copilul meu.

Teresa. Singură, singură... Așteptați... Mi se pare că mai am ceva să ve spun.

Dna Raquin. Nu, nu mai vorbi; eu, me vești bine, că nu mai voi să stau la vorbă, și să te fac să lăcrămezi. Dăc' ai ști cât m'am sfortat de ați dimineta... Mi-i inima strînsă și totuș trebuie să fiu și sunt fericită. Totul s'a sfîrșit. Ai vîdut bine cât eră de vesel bîtrînul nostru amic Michaud. Trebuie să fim ați cu toții veseli.

Teresa. Aveți dreptate. Mi-i capul bolnav. La revedere.

Dna Raquin. La revedere. (Reintorcîndu-se.) Iau spune-mi: nu ai vr'o părere de reu... nu-mi ascunzi vr'o suferință. Eu una tocmai me bucur credînd că ți-am îndeplinit fericirea ta... Vei iubi pe bărbatul teu care merită dragostea noastră, a amînduror. Il vei iubi cum ai iubit pe... Nu, nu mai am nimic de dîs, nu voi să-ți mai dîc nimic. Am făcut tot ce am putut și acum îți urez multă bucurie, copila mea, drept respłata tuturor mîngăerilor ce mi le-ai dat.

Susana. S'ar păre, după aerul fricos al Teresei, că o lăsăm in mijlocul unei patăi de lupi, intr'o peșteră întunecată... Dar in peștera acesta amirósă pré frumos; sînt respândite o mulțime de buchete de trandafir peste tot locul. Totul aici are o privești dulce și drăgălașă ca a unui cuib de păsărele.

Teresa. Florile aceste au costat forțe scump... ați făcut niște nebunii.

Dna Raquin. Știu cât de mult îți place ție primăvera; am voit să fac să te credi o clipă ajunsă deja in luna lui maiu, — in sêra nunții tale. Aici vei puté să visezi intocmai ca și Susana, și să te credi că te primbli prin grădinele paradisului... Ei vești că suriđi? Fii fericită in mijlocul trandafirilor tei. La revedere, fiica mea. (O sărută.)

Susana. Da pe mine, scumpa mea amică, nu me săruți? (Teresa o sărută.) Êtă că te-ai îngălbenit din nou. Prințul albastru se apropie... (Privind in giuru-i inainte de a eși.) Oh! da e îngrozitor lucru o astfel de odaie plină de trandafiri. (Ese cu dna Raquin.)

(Va urmá.)

N. A. Bogdan.

Rolul femeii in cultură.

... In fragedele mâni ale femeilor este depusă... sörtea societății. (Vinet)

Una dintre trăsăturile cele mai caracteristice ale popórelor antice și clasice este starea cea subordonată și dejositore, la care eră condamnată femeia, nefiindu-i iertat a se numerá nici măcar intre sîntele omenești. Cu tóte că inse, femeia eră eschisă și dela cele mai mici favoruri din societate și cu deosebire din religiune, la Greci și la Romani aflăm deja in șirul deilor adorați un numer destul de însemnat de deite; ba — ce e mai mult — tóte comorile intelectuale, tóte cunoștințele și înțelepciunea supremă, tóte erau personificate intro deită, intr'o femeie: in Pallas-Athena respective Minerva. Prin această faptă au recunoscut Romanii și Grecii,

de și mai mult inconșciu și involuntar, egalitatea femeii cu bărbatul, ba in anumită direcțiune dóră și superioritatea ei față de bărbat.

Istoria culturai, forțe multe esemple ni arată, că femeia in multe casuri n'a fost, și n'a putut fi, cu totul delăturată și că a avut rol însemnat intru binele și ajungerea scopului final al omenimei. Evul vechiu, mediu și nou, ni presintă eroine, cari cu arma 'n mână represintau câte un bărbat curăgios ca și un leu; ni presintă femeii cu pregătiri fundamentale, ca și ori-care erudit; femeii energice și de o superioritate spirituală, prin cari calități se ridicau la acelaș nivel cu cei mai renumiți bărbați contimporani. Cine n'a audít de drăgălașă poetă grecă: Sappho, care prin poesile sale lirice căștigă renume etern nu numai șiesi, dar și intregi sale patrie?! Apoi energica regină Blanca, castiliana, care a domnit asupra Franciei mai mult de un deceniu, luptând tot-odată și in contra unui șir întreg de conjurațiuni și rescóle publice; prin energia, prin tária sa spirituală a nimicit tóte incercările mișeșeci ale inamicilor ei. Mult s'a înălțat asupra femeilor contimporane și Aspasia, femeia a doua a lui Pericle, pe care cei mai renumiți bărbați contimporani cu cea mai mare stimă și laudă o amintesc in scrierile lor, ca și pe o femeie, care in tótă privința póte servi de model.

Astfel de femeii inse sînt mai mult numai excepțiuni și însușirile aceste nu se pot luá ca recerințe necondiționate in cercul chemării adevărate a unei femeii. Locul crinului e grădina umbrósă, care e chemat a o umplé cu odor frumos, plăcut; furtunele viforóse sînt numai pentru stejarul puternic, a cărui frunte superbă nu se plecă curînd nici inaintea orcanului cutropitor, nici naintea arșiței vesteđetóre a sörelui, ba încă și mai falnic se 'nalță ca semn, că primeșce provocarea la luptă. Firul fraged al crinului se rumpe, se frînge sub puterea sdracinătóre a vîsduhului. Voesc să dîc, că faptele mărețe și splendide, faptele resboinice, știința profundă și vastă sînt însușiri și recerințe bărbătești și nu convin cu natura și chemarea femeieșcă.

Prin acesta inse nu voiesc să condemn femeile, cari s'au înălțat peste nivelul chemării femeieșci. Susțin numai, că o femeie numai atunci să se decidă la fapte mărețe, fapte splendide și dóră extraordinarie, decă pe lângă puterile materiale și spirituale posede și o adevărată chemare pentru ele și decă acele fapte sînt folositóre pentru omenime. Cel mai acomodat teren, unde-și póte o femeie mai bine valorá tóte însușirile bune și facultățile nobile, este viața familiară, care forméză adevărata vocațiune a femeii, la care însuși creatorul a destinat-o. Dđeu a depus o parte din puterea sa divină in mână tragedă a femeii. când a inzestrat-o cu puterea de a fi stăpána vieții, a fericirei ori nefericirei unei familii, unui întreg popor, când a pus-o de regenerătorea și binefăcătorea întregii omenimi.

Precum Dđeu in cer conduce sörtea și viitorul ómenilor, tot cam această putere o are pe pămînt femeia și in special mama, care după Dđeu e prima și unica ființă, in a cărei mâni este concentrată cea mai mare putere educătóre. Influința femeii și in special a mamei prin nimica nu se póte suplini, căci după Baier: »Nime nu înțelege pe copil ca și mamă-sa și pe nime nu înțelege copilul așa bine ca pe mamă-sa.« Numai ea este in stare a-i înțelege totdeuna gingașele-i gălgăituri, gácindu-i, așa dîcînd tóte lipsele și dorințele din ochii-i suriđetori și de pe buzele-i bălbăitóre. Prin influința nemărginită a mamei se deștéptă apoi incetul cu incetul mintea, spiritul dormitând al copilului, ér prin desvoltarea intelectuală il face deja a desclini binele de reu, frumosul de urít,

adevărul de neadevăr și astfel i nobilitază simțemintele, er prin nobilitarea simțemintelor i îndreptă totodată și voința spre calea adevărului, a virtuții, formând prin acesta caracterul fiitorului om.

Basa caracterului este religiunea, cel mai scump tesaur al omului, căci religiunea ne luminază mintea, ca să cunoșcem binele și adevărul, să ne cunoșcem scopul, misiunea noastră. Religiunea ne nobilitază simțemintele, ea este aureola bucuriei și balsamul suferințelor noastre, ea ne impacă cu Ddeu, cu noi înșine și cu deapropiele nostru, ea ne procură liniștea, pacea, sufletescă, prin ea ne câștigăm fericirea adevărată. Religiunea ne îndreptă pornirile, nisuințele, voința noastră spre fapte bune, numai prin ea ne putem apropiă de bunul, adevărul și sântenia absolută, adecă de Ddeu. Este deci foarte necesar ca simțul religios-moral să se deștepte și să se întărească în fieșce-care om. Numai acela pôte fi om cu caracter firm, în care tesaurile religiunei prind adânci rădăcini încă în etatea fragedă, în cercul familiar.

Caminul părintesc este așa dară temelia adevărată, isvorul prim al religiosității și al caracterului moral. În cercul creșterii familiare inse mama este factorul principal. Ea deșteptă mintea, nobilitază simțemintele copilului, ea plantază și întăreșce simțul religios-moral. Prin influința mamei câștigă pruncul primele idei despre Ddeu, biserică, prin ea se stărneșce în frageda inimă a pruncului iubirea și frica de Ddeu, stima față de apropiele și aceste impresiuni isvorite de pe buzele mamei rămân neșterse în mintea și inima pruncului. Precum a fost religiositatea și moralitatea mamei, așa va fi și a pruncilor ei peste totă viața lor. Tocmai pentru acesta până când mamele și în genere femeile vor fi religioșe, nu avem să ne temem, că creștinismul va peri. Femeile și în special mamele sânt așa dară niște factori foarte puternici la respândirea și întărirea creștinismului.

(Incheierea va urmă.)

Aurelia Rubenescu.

Balade și doine.

(Din Marămureș)

Pe ulița prin oraș
Trece domau Dumitraș
Pân' la cea curte ocăscă¹
La cea curte țigănescă,
Murgul să și-l potcovăscă,
Pêrul să și-l netezăscă,
Fața să și-o rumenăscă,
Mândra lui să nu-l cunăscă,
Fosta om cu jurământ,
Cu mândra lui a grăit.
Mândra lui de hōță mare,
Flori în grădină și pliviă,
Și naintea lui eșă:
— Hei tu mândruțul meu,
Unde tu că ai plecat?
— La tērguț la Celigrad:
— Ia-me mândruțul cu tine,
Că ț-am prins eu cândva bine.
— Cu mine nu te-oi luă,
Că eu, mândră unde me duc,
Nice erbă, nice apă,
Nici e loc ție să-ți placă.
Și mândruțul că s'o dus
Și ea afară a eșit,
S'o uitat pe prundurele,
Vădu doue rîndunele:

¹ Demnăscă.

— Hei tu pui de rîndunele,
Unde voi că v'ați umblat?
— Noi numai că ni-am umblat
La tērguț la Celigrad.
— N'ați văduț mândruțul meu?
— Ba noi bine l'am văduț,
Cu tri mândre de 'mpărat,
Una pe brațe-l ținea,
Una patu-i așternea,
Alta pălare umplea.
Ea tare s'a supărat
Și foc reu l'a blăstemat:
— Bată-te mândruțul, bată,
Nu te bată alte rele,
Ci câte serbători om fi,
Din cușul cănepii,
Până 'n ruptu cămeșii.⁴
Și tare s'o scărbit¹
Gura i s'o 'npelinit,
Fața i s'o veșteđit,
N'a fost bună de iubit.

Cântă cucu vėra 'n fagi,
De dragostea celor dragi
Și cãntă și 'n cei moliđi,
De urgia celor hiđi.

Celuit-a celuit,
Un fecior de lingurar,
O față de cărturar.
— Vino mândruță cu mine,
Că ce curți-s la tatăl țeu,
Astfel is la tatăl meu,
Pe din lontru-s zugrăvite,
Din afară văruite.

Ea numai că a plecat
La sócră-sa a și intrat:
— Bună điuă sócră mare,
Da de lucru ce mi dare?
— Pe botă coșarca gólă
Și străițuca sub suoră
Și-i aduce în și pólă.²
Și ea numai că s'o scărbit
Și afară a eșit,
Vădu doue rîndunele.

— N'ați văduț pe tatăl meu?
— Noi numai că l'am văduț,
Cu murguțu la căócii,
Să puie potcove 'nalți
Și pe tine să te cate.
— N'ați văduț pe maică mea?
— Noi numai că o-am văduț,
Păne albă frămăntând,
Pic de apă nu puněnd,
Cu lacămi din ochi plăngěnd.
— Spune-ți voi la maica mea,
Că eu acasă mi-am lăsat
Șapte lădi de haine implute,
Cu picioru meu bătute,
Să le scótă 'n drum de țeră,
Să le facă foc și pară,
Mi-a vini și mie stară?³
Am o sugnă și-o minteie³
Nici la sócră nu le deie,
Că bugăt⁴ is dată eu,
Bătută de Ddeu...

¹ Supărat.

² Putore, miros greu.

³ Pălărie.

⁴ Destal.

Scrisoare către redactorul.

Arad în 12/24 aprilie 1889.

Amice domnule redactore!

Ilustra noastră literată, dâna Constanța de Dunca-Schiau, în nrul 11 de est timp al »Familiei« mi-a făcut onârea d'a-mi adresâ o epistolâ deschisâ, în scopul de a atrage prin mine atențiunea Academiei române asupra unor cestiuini de importanță, una — reeditarea fabulelor lui Donici, 6r cealaltâ — înființarea la Academia noastră a unei secțiuni pentru sciințele morale, în scopul d'a incuragiâ scrieri și fapte, ce contribuiesc la îmbunătățirea moravurilor, la perfecțiunea moralâ a națiunii.

Mulțâmînd ilustrei dâmne de Dunca-Schiau pentru încredere, îmi cunosc de o plăcutâ datorință, a-i respunde d'ocamdatâ, pânâ când adecâ voi put6 să am fericirea d'a me esplicâ — oralmente mai pelarg, tot pe calea publicității: cum cuget eu și cugetâ cu mine toți aceia dintre domnii colegi ai mei dela Academia, cu cari în timpul scurtei mele petreceri la București m'am putut consultâ, asupra cestiuinilor și resp. ideilor sulate de domnia ei.

Da, așâ este: fabulele lui Donici sînt tesaure literare și morale, și într'adev6r ele făceau deliciae juneței noastre. Șcim cu toții și aceea, câ acele fabule abiâ se mai gâsesc, de unde ni splicâm, câ juna noastră generațiune abiâ de nune leșcie. Avem și noi informațiuni, câ și la dl fiu al poetului — în București, și la dâna fiică a aceluiaș în Turnu-Severin, se mai aflâ lucrâri inedite de ale nemuritorului lor pârînte, și sîntem în deplin acord, câ a le colectâ, revid6 și editâ, resp. reeditâ — este un postulat, un adev6rat merit național și cultural; în fine admitem. câ decâ ac6sta pân' acuma nu s'a făcut, cauza va fi fost — câ a lipsit indemnul, anume indemnul cãtrâ cei în prima liniâ chieamați și îndreptâțiți, cãtrâ eredi poetului. Și aci ajunge-va cred a reflectâ, câ epistola deschisâ a dâmnei de Dunca-Schiau, într'alt6le are meritul, d'a fi făcut ca din momentul publicării ei — sâ nu mai lipsescâ acel indemn. Sâ sperâm deci, câ el, acel indemn, nu va remân6 fără efect. 6r Academia noastră, la r6ndul ei, fără totâ îndoieia își va face datoria, bine înțeles între margi-nile posibilității și competenței ei.

Frumosâ de tot este ideea ilustrei noastre literate, ca Academia noastră sâ se intereseze și de bunele moravuri și de fapte practice morale, — defapte mari, ce se esecutâ întru înaintarea culturai națiunii — în epoca noastră de renașcere moralâ și de organizațiune socialâ, ce nu lasâ mult timp meditațiunii, av6nd nevoie de acțiune!

Da, așâ este. Și — cum nu? Care român cu mintea și cu inima la loc, ar put6 să nege, s6u sâ ignoreze ac6stâ necesitate? Și — cum Academia sâ privească ac6stâ necesitate de un lucis netrebuitor! Din contrâ, o recun6șcem ac6stâ necesitate chiar absolutâ, adecâ fără restricțiune la epoca de renașcere moralâ și la organizațiunea socialâ. Ținem sigur și noi, ca și t6te Academiile cu bunâ chibzuielâ, câ — numai morala, ea singurâ este isvorul virtuților în corpul națiunilor, numai ea, mânâ 'n mânâ cu prudențâ, este garanța ridicării, garanța ne'ncetatului progres, garanța stabilității, durabilității, înfloririi și fericirii popoarelor. Intr6gâ istoria trecutului ni prob6zâ ac6stâ.

Academia noastră ac6a prim6r6 și începuturi și pânâ astâzi n'a fost la îndoieia de acest adev6r, din contrâ ea, între marginile posibilității, în faptâ a ținut cont de el, primînd în sinul seu membri și »fără multe volume și manuscrise în mâni«, numai pe basa faptelor morale, culturale și naționale, și premiînd opuri bune, de cuprîns moral, de câte ori ocașiunea i s'a oferit și mij6cele i-a permis.

Acum câ marinim6sa fundațiune de 200,000 lei a princesei Alina Știrbei, are sâ punâ cu timpul Academia noastră într'o pozițiune mai favorabilâ în ac6stâ privință, eu nu me pot îndoii, câ dela acel timp mai departe și activitatea ei p'ac6st teren are sâ fie mai bătâto6re la ochi și au sâ fie mai simțite efectele acelei activități. Și ac6sta cu atât mai v6rtos, câ ilustra donat6re, inspiratâ neap6rat și domnia-ei, ca și dâna Constanța de Dunca-Schiau, de aceleși grele preocupâțiuni pentru viitorul națiunii române, considerând Academia noastră întotd6una de »purtâto6rea desvoltării morale și intelectuale a poporului român«, și intrând peste tot în ideile Academiei, ș-a normat ea 6nsași prin actul donațional, pentru tot viitorul, precis și categoric, postulatul legat de fundațiune în mod solen: »A întâri din ce în ce mai mult cultul bine-lui; « »A incuragiâ din timp în timp lucrâri menite a redicâ simțemint6le morale și creștinești ale poporului, precum și scrieri av6nd de scop a desvoltâ mintea, inteligiința, judecata și inima tinerimei«, pentru ca cetățenii sâ se deprîndâ »a fâptui numai cele plăcute lui D6eu, a remân6 totd6una pe calea virtuții și a-și îndeplîni necontentit cu tãriâ și cu sântenien datorile cãtrâ patrie.«

În acest cuget sublim, ilustra donat6re a dispus, ca venitul capitalului donat la fiecare al patrulea an dintr'un ciclu de 12 ani, sâ se întrebuinteze în întregul seu pentru a se premiâ și a se tipâri cea mai bunâ scrier6 românescâ, privit6re la istoria naționalâ, la religia și morala creștinâ, în usul școlarilor din șc6lele primare s6u secundare.

6câ-o deci — așâ dic6nd înființatâ deja oftarea dâmnei de Dunca-Schiau, pentru »premiul Știrbei«, a cãrui premiu punere în lucrare totuș, ori cãt de utilâ și chiar necesarâ o recun6șcem, simțul de gratitudine cãtrâ gener6sa donat6re, de care simț plinâ este inima noastră, ne face s'o dorim cãt mai îndepãrtatâ!

În ceea ce priveșce dorința dâmnei de Dunca-Schiau, ca sâ se înființeze la Academia noastră o secțiune pentru sciințele morale, pot sâ-i dau în puține cuvinte încredințarea, câ — chiar cum ni aratâ și cele ce mai sus am amintit, Academia noastră pân' acuma nu s'a gâsit în pozițiunea d'a simți ac6stâ necesitate: ori când inse asemenea necesitate s'ar face simțitâ, nimic nu ne îndreptățesce a ne îndoii, câ Academia la r6ndul ei nu se va da la o parte din naintea greutăților, împreunate cu ori-care modificare a statutelor ei.

Ac6sta fiind situațiunea, cum o cuprînd de sus cred câ, cu dâna de Dunca-Schiau împreună putem sâ ne recun6șcem în cea mai bunâ cale câ — chiar scopurile așintite de domnia-ei prin epistola deschisâ cu care a me cnorâ a binevoit, pentru care on6re ancâ odatâ mulțâmîndu-i, incheiu prin a me recomendâ binevoit6rei dsale atențiunii și pentru mai departe, 6r pe dta, dle redactor, a te salutâ cu frățesçâ iubire.

V. Babeș.

Sentințe.

Tăcerea e cel mai bun herald al bucuriei.

Fericitiți sînt cei ce aud, câ sînt clevețiți și se pot îndreptâ.

W. Shakespeare.

Dela București.

— O ședință la Academie. —

Dimineta me dusei la Academie. Tinerul și laboriosul bibliotecar dl Ioan Bian me 'ntimpină afabil și-mi dete compesant informațiunile cerute.

In sala ședințelor erau numai vr'o trei academicieni. Dl Papadopol-Calimach consultă un vrv de cărți istorice; dl Caragiani studiă niște tecturi grecești și dl Babeș esamină raportul cassarului.

Incetul cu incetul viniră apoi și alții. Secretarul general, dl D. Sturdza, fu cel dintău; abiă intră, se și iviră niște antiquari, aducând cărți vechi să i le vândă. Apoi se ivi figura respectabilă a dlui N. Crețulescu. Numai decât apărū decanul presei române, venerabilul veteran dl George Barițiu, dascălul de limbă al generațiunii mele. Il urmază poetul Sion, o figură marțială cu părul alb; archeologul Odobescu, o aparință adonică, cel mai frumos intre dnii academicieni, (cred că nu s'or supără); simpaticul Urechia, par că-i obosit de-atâte ocupațiuni, vine c'un portoiu mare; botanicul Brânza intră surițend, de sigur o fi descoperit vr'o nouă numire poporală in Flora română și salută mai intău pe colegul seu Porcius sosit cătăneșce mai de vreme; Iacob Negruzzi indata-și ocupă locul la măsă, scôte diarul „Berliner Tageblatt” și face corectura »Convorbirilor Literare»; Nicolae Ionescu și Vasilie Maniu intră urmându-și discuțiunea animată; Hașdău, cu spiritul pururea viu, este abătut. Il salut cu devoțiune și-l intreb cum se află?

— Mai mult la cimiter, — îmi răspunde cu nor pe frunte și simțesc izbînd fulgerul durerii.

Incercai să-l mângăi. I spun, fără să esagerez, că națiunea intrégă i împărtașeșce jelea. Dar cine ar fi in stare să vindece durerea unui părinte, care ș-a perdut comóra cea mai scumpă, care ș-a vędut murind unica fiică?! Țnsuș cântă:

Sunt trist și trist sunt totd'auna
De când... de ce să spui de când?
O șcie sórele și luna
De-atunci privindu-te pe rënd.

Sunt trist; nu-mi cereți veselie,
Lăsați-me să plâng mereu.
A ride eu? ce ironie!
Ce ris grozav a ride eu!

Intr'aceste soseșce dl M. Cogălnicean. In tine-rețe unul din fondatorii istoriografiei române, in vęrsta bărbăției unul din cei ce a făcut istoria română, la bătrănețe president al Academiei. Figură de statură mică, cu spirit innalt, unul din cei mai mari diplomați ce a produs idiomul românesc.

In giuru-i se forméză un cerc. Sosesc și alții. Ță și părintele episcop Melchisedec. Toți membri, bătrăni și tineri, i sărută mâna, ér PrSSa sărută 'n frunte pe tot Țnsul. Ca fisic: talie de mijloc, robust, cărunt și cu darul blăndetei in ochi.

Dar ora ședinței a sosit. Presidentul urcă presidiiul, membrii își ocupă locul și ședința incepe. Secretarul general citeșce procesul verbal... Țu studiez sala...

Sala ședințelor este aceeaș. De trei părți păreți acoperiți de stelage cu cărți; in frunte cu tribuna presidentului, pe lângă care se estind in formă ovală doue mese pentru membri, ér vis-à-vis de presidiiul măsă secretarului general, la care ocupă loc și bibliotecarul.

Numai portretele de pe păretele dinnapoia presidiiului se inmulțiră. Acolo se află aninate in cadre aurite posele membrilor repositați. Numerul lor a cres-

cut infricoșat in timp scurt. Din primii academicieni numai opt Țnși mai trăesc.

Privesc cu stimă adăncă figurele de pe păreți și par că vęd desvélindu-se inaintea ochilor istoria culturii nóstre in timpul mai nou. Fiecare par că e căte o pagină prețioasă, căte un punct de frunte și căte o columnă imponentă! O galerie de ilustrațiuni istorico-culturale!

Ță colo Heliade Rădulescu, părintele literaturii nóstre; dincolo Timoteiu Țipariu, părintele filologiei române; de altă parte Treboniu Laurian și Ioan Maxim, autorii primului dicționar etimologic publicat de Academie; apoi basarabianul Străjescu, ardeleanul Hodoș, bucovineanul A. Hurmuzachi, bănățanul And. Mocioni, Papiu Ilarian carele a fost al tuturor, C. A. Rosetti cel ce ca ministru de culte a inființat societatea academică, dar ales membru al ei, a declinat cu modestie oncrea acęta; acolo-s încă alții, cari mult puțin au lăsat căte-un nume Țrecare in istoria progresului nostru cultural.

Numai portetul unui membru in vieță se află in sala Academiei. Este aninat deasupra ușei de intrare și nu-i in cadră așă mare aurită ca celelalte; dar faptele aceluia pe care ni-l infășoșeză, îi sânt cadra cea mai strălucită. Acest bărbat e dl D. Sturdza, actualul secretar general al Academiei. Sânt mai mulți Țnși cari in trecutul primului nostru areopag literar ș-au dobândit titluri la stima generală; in present inse nu este nime care să facă atăta pentru acęta instituțiune, ca bărbatul acesta, care chiar și prin poziția ce ocupă in sinul acestei corporațiuni, este spiritul conducător al ei. Acest spirit este serios și demn. Cu bucurie constatăm acęta, in România, unde — să nu fie Țis cu supărăre — de multe ori nu ne 'ntimpină aceste insușiri.

Dl D. Sturdza in adevěr e la postul seu. Nu numai represinteză cu demnitate Academia și-i intăreșce prestigiul: dar este unul din cei ce au jertfit mai mult pentru ea. Abiă este șeptemână, in care să nu dăruescă bibliotecei cărți séu documente vechi, pe cari le-a adunat și cumpărat anume pentru scopul acesta. Dęcă află, că undeva, in țēră séu in străinătate, se găseșce vr'o carte vechie, vr'un hrisov séu manuscris istoric, atăta stăruesc, până ce 'n cele din urmă le cumpără spre a le dăruí Academiei. Toți antiquarii șciu acęta, și mai că nu este ședință, in care să nu vie la Academie să ofere dlui D. Sturdza lucrurile descoperite. Ar fi o prę frumoșă, bogată și prețioasă bibliotecă numai colecțiunea dăruită de dsa.

Dar nu numai Țnsuș contribue, dar indemnă și pe alții să-și deschidă pungile. Nu vreu să amintesc nume, ca nu cumva astfel să se micșoreze chiar și la aparință valoarea maritimiei unor donatori. Constatez numai, că dęcă unele din donațiuni s'au făcut, meritul e al zelosului secretar general.

Aceste stăruințe încă au adaus mult la urcarea capitalului moral al Academiei nóstre. La inființarea sa, Societatea academică a fost intimpinată cu entusiasim; dar neizbutind să nimerescă direcțiunea dorită de obște, și astfel nerealisând speranțele, a provocat reacțiune in literatură și 'n publicul cel mare. Acęta a stěrnit-o din visarea sa și vędend că drumul pe care apucase o duce intr'un labirint, a stat locului, a privit in giur de sine și vędendu-se părăsită de toți, s'a intors de unde plecase, ș-a adunat rëndurile, a chemat in ajutor puteri noue, ș-a ficsat un nou plan de lucrare ș-a plecat in luptă cu alt nume, cu numirea de »Academie Română.“

Asta s'a întemplat inainte cu Țece ani. De-atunci și pân' acuma Academia Română merge inainte, c'un progres material (despre care vom informă pe cetitorii nóștri cu altă ocașiune) și c'un spor moral ve-

dit. Principala sa activitate a fost adunarea și publicarea documentelor istorice și lingvistice. Spre scopul acesta a organizat misiuni și expediții științifice. A spriginit și pe autori, oferindu-le premii pentru lucrările lor, publicându-le unele scrieri și dându-le privilegiu spre a-și face studii. Sub auspiciile sale au apărut mai multe scrieri importante, ca colecțiunea de documente a lui Hurmuzachi, Marele Etimologic al marelui Hașdëu, Codicele Voronețian explicat de I. al lui Sbiera, Psaltirea lui Dosofteiu de I. Bian și altele.

În special, pe terenul lingvisticeii a dat premii lui Țipariu pentru Gramatică și lui Hașdëu pentru »Cuvenete din bătrâni;« în istorie a încurajat pe Nic. Densușian cu »Istoria lui Horia» și pe A. D. Xenopol cu »Istoria Românilor;« ca arheologie a dat premiu lui Odobescu, care a scris »Tesaurul dela Petrósa;« în dramă a distins pe Alecsandri cu »Despot-vodă;« pe Sion (La Plevna) și pe Iuliu I. Roșca cu »Lăpușnean;« în literatura bisericească a apretiat scrierile părintelui Stefanelli și 'n cea militară pe maiorul Crăinicean, Văcărescu.

Nu-i vorbă, s'ar pute dice multe la adresa Academiei, atât în privința organizației, cât și 'n privința activității sale. Ori ce s'ar dice inse, în cele din urmă ar trebui să se constateze, că ea reprezintă un început serios d'a întemeia literatura științifică română...

Dar étă, până când făcărăm aceste observațiuni, ședința s'a și încheiat. A fost o scurtă discuțiune. la care luară parte dnii Aurelian, Quintescu, Poni, Stefanescu, Cobălcescu, Bacaloglu și alții. Acum pleacă toți la dejun. Haidam și noi!

Iosif Vulcan.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1889. —

IV.

Din zilele ultime ale sesiunii generale ni se mai notéză următoarele:

În ședința a 19-a, ținută în ziua de 28 martie (9 aprilie) se citește procesul verbal al secțiunii literare pentru ședința dela 28 martie, prin care se propune a se tipări în Anale manuscrisul »Medicina babelor« de Dumitru P. Lupășeu, acordându-se autorului o remunerațiune de 200 lei. Propunerea comisiunii se aprobă, recomandându-se comisiunii financiare.

*

În ședința a 20-a, ținută în ziua de 29 martie (10 aprilie) se dă cetire adresei primită dela direcțiunea museului Bosniei și Hertșegovinei din Serajevo, pe lângă care trimite publicațiunea sa »Glasnic« cerând în schimb publicațiunile Academiei. Cererea se aprobă.

Se dă citire procesului verbal al secțiunii științifice pentru ședința dela 27 martie prin care se propune alegerea de 7 membri corespondenți pentru acea secțiune. Se decide a se pune la ordinea zilei într'o ședință următoare.

*

În ședința 21 a ținută la 30 martie (11 aprilie) se propune ca subiect pentru concursul premiului Heliade Radulescu pe 1894. Un studiu asupra basmelor române în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu ale popórelor învecinate și ale tuturor popórelor romanice. Se aprobă.

Dl V. A. Ureche dă citire raportului general asupra lucrării comisiunii premiilor anuale din care se vede, că acea comisiune recomandă pentru pre-

miare cu marele premiu Nasturel scrierile literare și istorice de A. I. Odobescu, ér cu premiul Eliade Radulescu »Istoria Românilor« de A. D. Xenopol. Ambele propuneri se adoptă cu majoritate de voturi.

Dl Ureche propune să se acorde o incuragiare 2500 lei scrierii dlui T. Frâncu și G. Candrea »Români din munții apuseni.« Se recomandă comisiunii financiare.

Ședința a 22-a a fost publică, cu programa din nr. trecut.

*

În ședința a 23-a ținută la 1/13 aprilie se decide a se amână cestiunea ortografică a scrierii lui u mut pentru alta sesiune.

Se aleg membri corespondenți, în secțiunea literară: G. Ionescu Gion; în secțiunea istorică D. Onciul, A. D. Xenopol și P. Broșteanu. În secțiunea științifică, dnii C. Istrati, dr. Victor Babeș și N. Culiuanu.

Urméză alegerea delegațiunii pentru anul viitor. Președinte se alege dl M. Cogălnicean, vice-președinte din secțiunea literară se alege dl Hașdëu și din secțiunea științifică dl Aurelian, ér din secțiunea istorică dl N. Ionescu.

*

În ședința a 24-a ținută la 3/15 aprilie se arată, că secțiunea literară ș-a ales președinte pe dl T. Maiorescu și vice-președinte pe I. Negruzzi. Secțiunea istorică ș-a ales președinte pe dl V. A. Ureche și vice-președinte pe dl A. Papadopol-Calimach. Secțiunea științifică ș-a constituit oficiul alegând pe dl N. Crețulescu președinte și pe dl St. Fălcoian vice-președinte.

Se mai aleg membri corespondenți ai Academiei dl Apostol Margarit și C. Gogu.

Dl Gr. Ștefănescu citește raportul comisiunii financiare pe lângă care presintă bugetul de venituri și cheltueli pe anul 1889—1890. Bugetul arată veniturile în suma de lei 124,422 și cheltuelile de 124,045. Se aprobă.

*

În ședința a 25-a ținută la 4/16 aprilie se pune la ordinea zilei alegerea comisiunii de 9 membri pentru cercetarea publicațiunilor, cari se vor presintă la concursul premiului Nasturel de 4000 lei și la concursul premiului Lazăr de 5000 lei pentru 1890. Sânt aleși din secțiunea literară dnii N. Quintescu, T. Maiorescu, B. P. Hașdëu; din secțiunea istorică dnii G. Bariț, N. Ionescu, A. Papadopol-Calimach; din secțiunea științifică dnii Em. Bacaloglu, N. Crețulescu, Gr. Ștefănescu.

În comisiunea pentru cercetarea lucrărilor ce se vor presintă la concursul premiului Eliade Radulescu de 5000 lei asupra subiectului »Istoria șócolor în țările române în prima jumătate a sec. XIX. până la 1865 se aleg dnii N. Ionescu, D. Sturdza și V. A. Ureche.

În comisiunea pentru cercetarea operilor ce se vor presintă la premiul Asociațiunii Craiovene de 1500 lei pe 1890 se aleg dnii I. Caragiani, A. Odobescu și P. Poni.

În comisiunea pentru cărțile didactice ce sânt a se împărți din fondul Ioan Fétu s'au ales dnii P. S. Aurelian, D. Sturdza și Gr. Ștefănescu.

Dl secretar general cetește un raport despre lucrările Academiei în acésta sesiune generală. După aceastea sesiunea se inchide.

Logodiți din Russia mică.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Russia-mică, cu alt nume: Ucrania, forméză partea sudică a Rusșiei europene. Se împarte în

patru guvernamente: Kiew, Charkow, Tschernigow și Pultava.

Charkow e renumit pentru considerațiunea, că eroicul apărător al Plevnei, Osman pașa, după căderea acestei fortărețe, acolo s-a petrecut timpul de prinsonier.

Russia-mică e una din provinciile cele mai im-poporate și mai roditoare ale Rusiei, din cauza acesta se și consideră ca un magazin de cereale al țarului. Bunătatea pământului se și cunoșce pe poporul care locușce acolo. Acesta este mai sănătos, mai bine făcut, mai vênjos, mai curajos decât poporul din alte părți.

Bărbații sânt resboinici, călăreți foarte buni; femeile escelază prin frumusețe, credință și diligință. Ca bărbații și femeile au talie naltă, pâr negru și mai ales ochi vênși.

Portul lor poporal e foarte pitoresc. Femeile tinere, fără d'a fi cochete, se știu imbracă frumos și cu gust.

Bărbații se ocupă în deosebi cu agronomie; mulți fac negustorii, puțini vreu să apară domni, dar toți sânt resboinici.

Instrumentul lor național de musică este balaica, un fel de guitare, cu care toți știu cântă. Poesia poporală și la dênșii e foarte productivă.

Ilustrațiunea din nr. presinte înfățișează o părechie logodită din districtul Pultawa.

I. H.

Literatură și arte.

Un volum de documente. În timpul din urmă istoriografia română a luat o direcțiune foarte serioasă; scrieri de valoare, studii, monografii, istorii și în deosebi colecțiuni de documente apar. O astfel de colecțiune a ășit dîlele trecute la Sibiu, culésă și publicată de dl dr. Ilarion Pușcariu sub titlul: »Documente pentru limbă și istorie.« Cartea dlui Pușcariu ne ofere documente relative la istoria bisericească și politică a românilor de sub coróna Ungariei. Colecțiunea se deschide cu un manuscris vechiu aflat în biblioteca lui George Lazar, care conține scrieri bisericești; urmază o odă de acelaș; apoi găsim o serie de documente și date istorice bisericești dintre anii 1783—1788, apoi dintre 1788—1810, altele de sub episcopul Vasilie Moga din anii 1811—1845; o diplomă din anul 1662; un chrisov dela Mihail Apafi din anul 1682; date și documente la istoria bisericeii din părțile Orăzii-mari; confesiunea credinței unitarilor după un document din 1752; acte de sub împărătesa Maria Theresia privitoare la regularea referințelor între românii gr. or. și românii uniți; istoricul fundațiunii Romantzei; o serie de documente dintre anii 1848—1861 privitoare la istoria națională și bisericească a românilor din Ungaria și mai ales din partea Transilvaniei. În fruntea volumului se află portretul episcopului Vasilie Moga; la sfârșit o ilustrațiune ce represintă ruina mănăstirei dela Sămbăta de sus și câteva faesimile. Cartea se recomandă ănsaș. Prețul 2 fl. 50 cr.

Pentru economi. Zelosul invetător, dl Ioan Pop Reteganul, bine cunoscut de pe terenul literaturii populare, a publicat la Arad o broșură intitulată: »Curs practic despre cultivarea pomilor și a frăgarilor«, lucrat după Paul Gönczy, pentru invetători și privați, cu concesiuena autorului și a editorului. Este de prisos să spunem că acesta lucrare e de mare folos pentru invetătorii noștri dela sate; accentuăm numai, că stilul e bun românesc; păcat numai că ortografia este etimologică, ceea se astăzi formeză o pedecă în respândirea cărților. Prețul 30 cr.

Literatură bisericească în Rusia. Literatura religioasă în imperiul Rusiei ia din an în an tot mai mari dimensiuni. Imprimeriile sinodului din Petersburg și Moscva au publicat în decursul anului 1888 nu mai puține decât 913,250 volume de scrieri religioșe și eclesiastice.

Teatru și musică.

Societatea Virtus Romana Rediviva a junimei studiöse dela gimnasiul din Năsăud a ținut a 27 aprilie o ședință publică. Programa: 1, »Marș românesc«, executat de musica studenților. 2, »Cuvânt de deschidere« rostit de președintele societății Ioan Păcurar stud. de cl. VIII gimn. 3, »Influința protestantismului în literatura română«, disertațiune de Octavian Popescu stud. de cl. VIII gimn. 4, »Înima de român« — poesie și melodie de C. Porumbescu — cor micst. 5, »Frații Jderi« — poesie de V. Alecsandri — declamațiune de Nicolau Tanco stud. de cl. VII. gimn. 6, »Jalea« — poesie de D. Bolintinean; melodie de C. Auner — solo de voce de Vasile Nacu stud. de cl. VIII. gimn. 7, »Charlotta Corday«, narațiune istorică de Nicolau Popovici stud. de cl. VII. gimn. 8, »Serenada« — operă de Fr. Schubert — solo de flaută de Alesandru Maierean stud. de cl. VIII. gimn. 9, »Libertatea« — poesie de Gorschy — declamațiune de Octaviu Utalea stud. de cl. VIII. gimn. 10, »Cântec ostășesc«, cor micst. 11, »Despre halucinațiuni«, disertațiune de Ioan Păcurar stud. de cl. VIII. gimn. 12, »Dor de mare« — poesie de I. Nenișescu; melodie de I. Mureșan — solo de voce de Aureliu Moțoc stud. de cl. VIII. gimn. 13, »Clopoțelul fericirei« — poesie de I. G. Seidl — declamațiune de Ioan Mititean stud. de cl. VII. gimn. 14, »Il Trovatore« — operă de Verdi — executată de musica studenților. 15, »Cuvânt de închidere«, rostit de vice-președintele societății Titu Pop stud. de cl. VII. gimn.

Teatru și concert în Izvin. Corul vocal al țăranilor din Izvin, comitatul Timișorii, va arangia la 23 l. c. un concert și represintațiune teatrală în Izvin. Se va jucă »Nunta țăranescă« de V. Alecsandri; înteu inse va fi concertul cu următorea programă: 1, O vorbire ocașională, de președintele corului. 2, Motto: »Cântarea ne însușeșce«, în cvartet. 3, »Junimea parisiană«, cvartet. 4, »Cântec vênătoreșc«, cvartet. 5, »Poporul român«, poesiede Iosif Vulcan, declamată de coristul Ioan Gruescu. 6, »Hora Sinaia«, cor micst. 7, »Luntrașul«, cor micst. »Mulți ani.« În sfârșit »Călușorul și Bătuta« se va jucă de 11 coriști. Urmază dansul.

Cor nou. La Moșnița aprópe de Timișóra s'a înființat în erna trecută un nou cor vocal de țărani, sub conducerea coristului Martin Stancu din Ohaba-forgaci; noul cor a și cântat mai de multe ori în biserică.

Ce e nou?

Hymen. Dl George Szerb de Cuvin, deputat la dietă, astăzi sâmbăta la 27 aprilie s-a serbat cununia cu dșóra Clarisse Geist, fiica dómnei vêduve a lui Gaspar Geist în Budapesta. Cununia s'a celebrat dimineța la 7 ore în biserica universității; martori au fost dl Al. Wekerle ministru de finanțe și dl Iuliu Geist. — Dl Bariliu Hopartean, absolvent de teologie din archidieceasa Sibiu, s'a logodit cu dșóra Victoria Voda, fiica preotului Andrei Vodă din Ormenișul-de-câmpie. — Dl Adrian Peri, invetător în Bara, s'a fidanțat cu dșóra Elena Bogoiu din Lipova.

Știri personale. *II. Sa Mihai Pavel*, episcopul gr. c. de Oradea-mare, a trimis primarului orașenesc 10,000 fl. spre a se face începutul unui fond pentru a procură apă bună de beut în oraș; magistratul, luând act cu mulțămite, a decis să propună, ca Strada-de-mijloc, de lângă rezidența episcopescă, să se numească 'n viitor »Strada Pavel.« — *Dl dr. Aurel Mureșan*, directorul diarului »Gazeta Transilvaniei« a petrecut luna trecută în Oradea-mare. — *Dl Stefan Albu*, învățător în Reșița-montană, condamnat la trei luni de închisoare pentru doi articoli din »Romänische Revue«, făcându-și pedepsa, s'a întors acasă. — *Dl Vasile Muste* a fost numit translator de limba română la judecătoria cercuală din Lăpușul-unguresc.

Biserică și școlă. *Maj. Sa împăratul și regele* a dăruit pentru restabilirea școlii și bisericii gr. c. din Agrișul-de-jos 50 fl., pentru biserică gr. c. din Șura-mică 100 fl. — *Sinódele dieceselor gr. or. române* se vor întruni în sesiune ordinară mâine în duminică Tomii. — *In archidieceasa Blaș* fondul preoților neputincioși la sfârșitul anului trecut a fost 98,492 fl. 74 cr.; tot spre acest scop a făcut Esc. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Vancea fundațiunea de 5000 fl. — *Sinódul protopresbiteral al Seliștei* a decis să se roge consistoriul archidieceșan din Sibiu pentru formarea unui fond de pensie pentru preoți.

Un nou sistem de armă. Abia a trecut un an și jumătate de când s'au introdus armele de sistem Mannlicher, și deja primim șcirea, că e vorba acum de un nou sistem de armă, mult mai simplă și ușor de manevrat decât sunt toate pușcile de până acum. Inventatorii acestei arme sunt dnii Petry și Buchmüller din Austria. Se dice că pușca inventată de ei este mult mai superioară, în toate privințele tuturor de până acum și astfel e probabil că în curând acest nou sistem de arme va fi introdus în armata austriacă.

Oglinda lumii. *Ministerul Catargiu* a revocat toate decretule de espulsare ale ministerului precedent față cu iconarii rusești. — *Boulanger* a părăsit Belgia și s'a dus la Londra cu întregul lui stat, afară de Rochefort.

Știri sourte. *Societatea »Concordia«* din Blaș la 28 aprilie n. va ține balul seu amănat în carnavalul trecut. — *Curia* a respins recursul de nulitate al dlui Septimiu Albini, redactor răspunzător al »Tribunei«, în contra sentinței tribunalului cu jurați din Cluș în procesul ce i-a intentat dl Parteniu Cosma.

Necrológe. *Ilariu Duvlea*, avocat în Făgăraș, a încetat din viață la 16 l. c. în etate de 51 ani. — *Carolina Pop n. Nistor*, văduva fostului paroc gr. c. din Morușul-mare Petru Pop, a murit în Baia-mare, la 8 aprilie, în etate de 66 ani.

M o d a .

Moda devine din ce în ce mai rațională. Se duc și uricioșele mănuși de până acum. Nici culórea gris-perle, nici cusăturile acelea mari, brodate cu mătase neagră, nu mai au trecere la femeile într'adevăr elegante. Atât mai bine, mănușile nu le vor mai semăna cu labelle birjarilor pe vreme de erno! Mănușile care se pórta acum sunt simple, simple și de o culóre mai mult închisă, urcându-se puțin mai sus de închietura mânei, sub mánica rochei, lipindu-se bine de piele pare că ar face una cu dênșa și închiindu-se cu doi nasturi d'asupra pumnului. Eleganța în simplitate.

Pălăriile de paie încep a se ivi. De-ocamdată sfióse, se zăresc numai la vizitele pe care elegantele și le fac una alteia. Așteptă vremea frumoasă spre a se răsfață pe strade și la preumblare. Și vor avé în ce se răsfață. Formele mari, marginile late — fie drepte, fie răsfrante — și penajurile mari sunt în vogă. La Paris mai ales, penajurile se pórta de o mărime extraordinară. O! francesi, francesi, nu v'ați vindecă încă de dragostea penajului! De altminteri, pălăriile acestea, pe care le vom vedé mai curagios arătându-se în întéile zile primăvăraticice, sunt fórte frumoșe, vesele și ne prind bine mai pe tóte.

Pomenii de vizitele elegantelor puțin mai sus. Nu me voi depărta dela ele, înainte d'a ve atrage atenția asupra mantelei de vizită care se pórta mult anul acesta. De catifea, — scurtă și strinsă pe corp, la spate, — lungă, cădend până în dreptul genuchilor. în față, — cu o șuviță de Lophophore formând boa la gât și cădend d'alungul marginilor dinainte, cu o asemenea șuviță la máneci, mantela acesta se pórta cu broderii de aur pe spate, împregiurul gâtului și la máneci, ér d'alungul întregii părți din față cu brandeburguri. Aveți ceva de șis în potrivă-i? Bărbații o declară delicioasă.

O noutate și sférșesc. Ceasornicele ne revin. De acum ele éráș fac parte integrantă, sine qua non, din toaletă. Am scăpat inse de lanțuri, a cărora inutilitate e dovedită. Ceasornicele se pórta ori cum, afară de aninate prin lanțuri. De obicei se pórta prinse de brățare. Se fac destul de micșore inse ca să pótă intră ori unde, în dopul unei sticle de parfum, incrustate în brățare, în colțul carnetului de bal, în mánier umbreluței, la evantaliu și chiar în catarama pantofului! Se răsună pentru că alăta vreme au fost lăsate în cutia lucrurilor cari nu se pórta.

F. Bl.

Poșta Redacțiunii.

Strada Plevnei nr. 113. Vom publică-o încă în semestrul acesta. Mulțămite și salutare.

Cernăuși. Ca totdeuna, apă și acuma a sosit târziu pentru nr. curent. De ce nu le espedați cu doué zile mai de grabă?

Monasterisca. Cât mai curénd. *Tóte florile 'n grădina.* Pré

usat.

Călındarul săptămânei.

Diua șept.	Călındarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumíneca Tomii	Évang. dela Ioan c. 20,	glas 1, a inv. 1	res. ap.
Dumínecă	16 Mart. Agapia	28 Vitalis	4 46 6 7
Luni	17 Cuviosul Simeon	29 Robert	4 45 7 8
Marți	18 Par. Ioan	30 Eutropiu	4 43 7 9
Mercuri	19 Cuv. Ioan pust.	1 Mai Mart	4 42 7 11
Joi	20 Par. Teodor Trich	2 Sigismund	4 41 7 12
Vineri	21 Mart. Ianuarie	3 Aflarea cruc.	4 39 7 14
Sâmbătă	22 Cuv. Teod Sicheotul	4 Florian	4 38 7 15

Rugăm áno' odată pe toți aceia, cari primesc fóia noastră, dar încă nu ne-au respuns abonamentul, să binevolescă a-l refuí cât de curénd. Am anunțat în mai multe rânduri, ca cei ce nu mai vor să fie abonați, precum și aceia cari séu nu pot séu n'au obiceiul d'a plăti abonamentul regulat înainte, cum se plăteșce la tóte foile străine, să ne napoieze fóia, ca să-i ștergem din registrul abonaților; deci aceia cari primesc fóia, au datoria morală d'a o și plăti. De sigur toți ómenii corecți sânt de părerea acesta și-și vor face datoria — în timp scurt.

Proprietar, redactor răspunzător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipăriul lui Otto Hügel în Oradea-mare.